

VESTNIK

LETO VIII GLASILO ŠTEV. 7
DOMOBANCEV IN DRUGIH PROTIKOMUNISTIČNIH
BORCEV

NOTICIERO DE SAN MARTIN

Interés General Concesión 4848

Narcisno polje pod Golico — beli cvetovi pokopane mladosti

Slika na naslovni strani: škofja Loka — mesto naših velikih mož, mučilnica
in grob naših fantov

Slovenski domobranc

So bili odlični borci in nikdar bi slovenska domovina ne bila v krempljih komunizma, če bi slovenska narodna stvar ne bila neusmiljeno izdana in prodana.

Iz govora predsednika N. O. za Slovenijo dr. Mihe Kreka na spominski proslavi v Clevelandu.

V letu 1945 je odločala usodo narodov zmota in zloba, hudobija. Čim bolj so se prodani narodi zmoti in zlobi upirali, tem večje in težje so bile njihove žrtve.

Ob obletnici tistih strašnih dni, ko so komunisti na Slovenskem poklali in pobili zadnje tisoče solvenskih mladeničev in z njimi vred tudi par tisoč njihovih mater, sestra in žena, mislim, da je treba podčrtati nekatere značilnosti tiste slovenske narodne vojske in njenih vojakov.

Slovenski domobranc niso bili nikaka vojska kakega političnega režima. Oni niso služili nikakim posebnim političnim sistemom in ciljem. Slovensko domobranstvo je nastalo iz kričeče potrebe, da je bilo treba čuvati in braniti slovenske vasi in hiše, slovenske družine in posestva pred roparskimi bandami, ki so od vsega početka hotele uničiti našo svobodo in vsiliti tiranijo komunistične vlade. Slovensko domobranstvo je bilo izključno le protikomunistična in protirevolucionarna vojska.

Slovenski domobranc so vedeli, da se bore za svobodo svoje domovine, ki so jo za ceno življenja hoteli ohraniti v družini svobodnih, kjer bi vladal krščanski družabni red demokratičnih civilnih svoboščin.

Slovenski domobranc so bili goreči borci za zmago zapadnih demokracij. Ne samo, da ni nobena domobranska puška ustrelila na zapadne zaveznike, domobranc so reševali vojake zapadnih zavezniških armad, ščitili njih življenja bolj kot svoja in v najtežjih okoliščinah sredi sovražnega tabora neprenehoma delali za zmago zapadnih zaveznikov, Anglije in Amerike.

Slovenski domobranc so bili odlični borci in nikdar bi slovenska domovina ne bila v krempljih komunizma, če bi slovenska narodna stvar ne bila neusmiljeno izdana in prodana.

Vse, kar je storil povprečen slovenski fant v domobranski vojski, je storil le, ker je goreče ljubil svojo domovino in svoj narod.

Vsako uradno in neuradno očitjanje, da je bilo domobranstvo

neka pripraga tega ali onega okupacijskega režima, je laž in kleveta.

Slovenski domobranci niso živi hoteli dopustiti, da bi nad slovensko domovino zavladala komunistična revolucija. To je bil ves njihov greh in samo zato so morali umreti.

Poleg teh, ki jih je bilo v letu 1945 največ izdanih in pobitih, se pobožno spominjamo tudi vseh drugih slovenskih junakov in vojakov, ki so se takrat dvignili v obrambo domovine pred komunistično revolucijo, pa naj so se že borili v četniških oddelkih ali v slovenskih postajankah vojske Draže Mihajlovića. Vsi so imeli le svobodo domovine pred očmi, vsi so domovino hoteli obvarovati pred nevarnostjo, vsi so doživeli več ali manj isto usodo.

Prvi junij je spominski dan vseh slovenskih žrtev za svobodo. Spominski dan, dan molitve za tiste, ki so dali svoja življenja, da bi slovenski rod mogel v svobodi živeti.

Zaskrbljenost in tuga, ki nam jo vzbujata ta spominski dan, pa ne sme imeti prav nikake druge posledice v nas, kot vsako leto ponovljeni sklep, da hočemo vse svoje duhovne in telesne moči posvetiti idealom in ciljem, ki so vžigali srca naših padlih junakov. Ne smemo in ne bomo nehali, dokler teh ciljev ne dosežemo.

vse do tistega dne,

ko bo svobodni svet skupaj z zaslužjenimi narodi premagal komunistično strahovlado, moramo vsi Slovenci nadaljevati borbo, ki smo jo doma začeli in s tolikimi žrtvami vodili. Ta borba se zdaj ne vrši z orožjem, ampak s tiskano in govorjeno besedo, s propagando in s prepričevanjem. V tej borbi moramo vztrajati, jo moramo celo stopnjevati.

Rodila je že lepe uspehe, ni pa še prinesla zmage. Zato moramo to borbo nadaljevati, moramo komunizem rušiti, kjerkoli ga srečamo, moramo razkrinkovati Titovo politiko in delovanje komunističnih agentov, ki se vrivajo v zapadni svet in ga skušajo razkrojiti. In če bo potrebno, moramo biti pripravljeni, da znova zagrabimo za orožje.

Zato nimajo prav tisti, sicer maloštevilni Slovenci, ki pravijo, naj sedaj zapadni svet kar sam opravi s komunizmom, mi Slovenci da smo že dovolj žrtvovali in tudi doživeli dovolj razočaranj in se zato te borbe ne bomo več udeleževali.

Res je, da smo ogromno žrtvovali in doživeli smo tudi mnogo težkih razočaranj, toda tisti, ki resnično ljubi svoj narod in svojo domovino, ne bo štel žrtev in razočaranj, ampak bo storil vse in doprinesel tudi nove žrtve za končno zmago.

R. SM. Argentina

Na grmadi

Š., Argentina

To je bilo tisti čas, ko se je toliko gorja zlilo na naš rod — kot še nikdar poprej — v letu 1942. Takrat se je odpiral pekel in pošiljal hudiče na naše ljudstvo. Sonce ni več sijalo — saj je še krožilo po nebesnem svodu, a ljudje niso videli več one svetlobe — mračno je bilo od jutra do večera. Kot v gosto kopreno teme in žalosti je bila zavita naš zemlja. In ni čuda — vsako jutro se je razlegal po vaseh neutешljiv in grenak jok. Komunistični krvoloki so ponoči ropali zdaj hleve, hiše, požgali vasi, pobili dobre ljudi in odpeljali toliko fantov. Ljudstvo je molilo — a hudič je bil neizprosno. Zavladal je povsod. Ni čuda, da je župnik Jakob taval žalosten, tolažil ljudi, pomagal, a mnogo ni mogel, saj je bil sam na isti poti. Farani so ga svarili, da se umakne, ker krvoloki grozijo tudi njemu. „Kam naj grem? Komu naj vas prepustim, dragi farani?“ Šel je pred tabernakelj in goreče prosil.

Bil je deževen jesenski dan. Zgodaj se je zmračilo. Župnik Jakob je bil silno nemiren. Iskal je pokoja, ni mu šla jed, ne delo. Kot vsak večer so molili v župnišču vsa družina sv. rožni venec. Odšli so k počitku — in še prej je župnik naročal vsakemu posebej, kakor da odhaja nekam daleč. Komaj so legli, že so udarila puškina kopita na vrata župnišča. „Odprite, — narodna osvobodilna vojska je tu!“ Predno so se oblekli, so že vdrli z divjimi psovki v župnišče, naravnost v župnikovo sobo. Župnik se je še oblačil. S kletvami planejo nanj; ga obkolijo, zvežejo: „Z nami greš!“ Brez gornje obleke, zvezanega ga odvedejo po stopnicah. — Milo se uietnik ozre na svojo zvesto in jokajočo družino. „Molite zame!“ S puško ga porine komunist čez prag župnišča. Zavili so v gozd z vsem plenom, ki so ga nabrali v župnišču. Zavijejo v globoko dolino, odkoder odsvitajo gosti ognji. Ob njih pa mlade ženske in moški. Začne se ljudska sodba — obsojen je na smrt na grmadi. K obsojencu stopi starejša ženska, mu strga vso obleko s telesa ter mu priveže okrog pasu debel otep slame in ga polije s petrolejem. Župnik molči in opazuje z bolečino v srcu to grozno družbo, kjer opazi nekaj svojih faranov. „Tudi ti, moj Stanko,“ se mu izvije iz prs bolesten vzdih, ko vidi mladega fanta — svojega-farana. Novi rablji ga obkolijo. Druhal zlasti ženske hočejo biti prve v krvavem poslu. „Živ mora na grmado, oči mu pustite,“ na to povelje se zapode vanj z noži. Gospod Jakob je ves v ranah in krvi. — „Naprej,“ udari povelje. — Župniku se šibijo kolena. Počasi se pomika vstran, kjer vidi visoko grmado.

„Torej tak oltar je za mojo žrtev,“ šepeta šestdesetletni slovenski duhovnik. — „Kristus, zdaj razumem tvoj križev pot.“

Sodba kulturnega
20. stoletja — smrt
na grmadi.

Lesorez našega
znanega umetnika
g. Jožeta Žirovnika

Pot do grmadi je med razklenjenim dračjem in lesom prosta. Privežejo ga h kolu, ki je sredi grmadi. Ženska zažge slamo ovito okrog pasu in na povelje „začnite“, se užiga grmada na vseh straneh. Rablji se odmikajo. — Harmonika zapoje, pari se zavrte. Krik, vrisk in pesem „Razpnimo čez ves svet vešala...“ Steklenice žganja in vina krožijo iz roke v roko „osvobodilne vojske“.

Velika grmada zažari visoko pod nebo, še vedno nanašajo novega goriva. Že zajema plamen mučenčevo telo. Včasih ga veter zaveje vstran, da je videti globoko sklonjeno glavo gospoda Jakoba. Hudičev ples in podivjanost okrog grmadi vriska v noč. Le tu in tam se utrga

iz vrst mlad par in se zgubi v gozd na višek sle in pohote. Proti jutru omagajo od pijače in divjega plesa. Tudi ogenj ugaša, pa ni videti ne droga, ne gospoda Jakoba ob njemu.

Namesto grmade je kup pepela — z ožganimi kostmi na grmadi sežganega župnika gospoda Jakoba Omahna, župnika v Dragatušu, preje župnika v Osilnici.

„Osvobodilna vojska“ pa se pod večer pripravlja na nove žrtve.

Truplo v polju

*Nimam duše več, telo so
divje rože mi preklile,
ko v pohodu zmagoslavnem
so po zemlji se razlile.*

*Nič več moja kri ni slana
in prhnim kot mrtva štebla;
zdaj samo še vdano čakam,
kdaj pomlad me bo razgrebla.*

*V poletnih ognjih prosil sem Boga
in prošnja moja je bila svetla
posoda
svetlikajočih se sopar neba
Gospoda.*

*in zemlje vdanost v dobrega
In Bog besede moje je spoznal
in plačal me kot delavcem na njivi!
Zvečer je sočen sad mi daroval,
cmočil s spanjem ustni poželjivi.*

Francè Balantič

Spomini

(Nadaljevanje)

V. DOLENJC, Argentina

Naslednja noč me je vzela. Poldetu se kar ni dalo, da bi se odločil. Zato je bilo slovo od prijatelja težko. Težje še, ker nisem vedel kam in prijateljeva usoda me je skrbela.

Hitel sem čez brda, obšel Železno Kapljo. Zdelo se mi je, da mi sledijo, zato sem jo ubral čez hribe v Logarsko dolino na Štajersko. Tu sem naletel na Nemce. Udaril sem na Ojstrico, pa me je spet prestregla nemška patrولا Bežal sem spet nazaj v Logarsko dolino in od tu na Kamniško sedlo čez Dolge njive in pod Grintavcem na Kokrško sedlo. Tu šele sem se ustavil in odpočil.

Gorenjska je ležala pred menoj kakor na dlani. Pil sem lepoto te naše trpeče zemlje; pozabil na glad in žejo, utrujenost in trpljenje in v rosnih očeh sem začutil, da bi dal vse za to našo zemljo, da bi bil pripravljen na poslednjo žrtev.

Štel sem vasi, kakor otrok najdeno igračo, in jih ovijal s spomini brezskrbne mladosti.

Med njimi je stal Kranj, ponosen in samozavesten, da je središče v tej lepoti, in tam zadaj, čisto v kotu je slonela Škofja Loka — moj rojstni kraj.

Samo ta pogled je bil vreden vsega prestanega in bil sem zanj Bogu hvaležen. To je bilo tedaj, ko sem sklenil, da nikoli več ne zapustim naše Gorenjske.

Potem sem jih našel, fante idealiste, ki jih je bila mar resnična svoboda naše domovine. Vstopil sem v domobranske vrste. Tam sva se zopet našla s Poldetom, ki je pobegnil za menoj iz komunistične tolpe.

In ko je prišlo povelje za odhod, sem odšel vseeno — in sedaj se vračam, izdan in osramoten, kakor da bi bil izdajalec tega, za kar nisem štel žrtev.

Takrat, v tistem slovesnem srečanju, se mi je zdelo, da me vse pozdravlja, danes pa me sprejemajo kriki, podivjane druhali.

„Pobijte pse, pobijte bele svinje, pobijte izdajalce!“

Pa me ni bilo strah teh krikov, tudi divjih oči se nisem bal, kajti bil sem prepričan, da to ni obsodba domovine; goré in polja, gozdovi so čutili z nami. In narod je čutil z nami, naši ubogi, dobri ljudje. Kot bi žalovali nad strašno nesrečo, niso hodili na polje. Silen, čeprav zadavljen je bil njihov krik protesta nad strašnim zločinom.

Počasi se je pomikal vlak preko polj. Skozí zamreženo okno so se vrstile slike, kakor na filmskem platnu in vendar je bila realnost, težka, da je bolela ob slovesu te nedeljive lepote.

Storžič, Krvavec, Grintavec — zbogom naše gore. In ti Kokrško sedlo, kraj nepozabnega spomina.

V meni je vstalo nekaj, kakor novo življenje, nova moč, da bi raztrgal tista zamrežena okna in udaril ven v naše goré, v to lepoto, ko sem se poslavljaj od nje.

Skoro podzavestno sem si sezul škornie in si nataknil gojzerice. Tudi žepni nož sem skrìl za podlogo zadaj v bluzi. Morda pa se mi le posreči, o Bog, sem molil zaupno.

Ko smo zapustili Kranj sem se prerinil na drugo stran vagona do okenca in gledal vasi, ki so bežale mimo: Stražišče. Zgornja, Srednja in Spodnja Bitna, nato Žabnica, Suha pa Doljanje. Koliko fantovskih pesmi je vpletenih v nagelinove kite!

Približamo se vasi Sv. Duh. Vsak kamen je zavìt v spomin te vasi, tega mojega rojstnega kraja, vsaka steza je kakor dobri zvesti

Naprej Damšenje, grad, izza hiš se zasveti cerkvice. Hiša za hišo beži mimo vlaka z velikimi vprašujočimi očmi. In tam zadaj za dreviem je naš dom. Nisem ga videl, le slutil sem ga tako živo in čul njegov klic:

Vlak se je ustavil v Škofji Loki.

Tam spredaj udarja divje vpitje. Že izpraznjujejo prve vagone.

Udarci po našem vozu nas dvignejo. Kriki in grožnje se mešajo med udarce in kletve. Ko omahne železna ročka vagona, se vrata odpro.

IZ ZVEZNIH ODBOROV

Povsod kjerkoli je bilo mogoče so bile organizirane spominske proslave v počastitev naših padlih junakov-soborcev. Ponekod so se vršile zadušne maše, kateri je sledila proslava, najmanj pa so se brale vsaj svete maše, katerih so se udeležili bivši borci.

Proslave večjega stila so se vršile v Clevelandu, Torontu in Bs. Airesu. Vse so bile dobro pripravljene in so s svojim pestrim programom zopet predstavile ljudem one junake iz naše borbe, ki so pri mnogih že šli v pozabo.

Z veseljem moremo ugotoviti, da so se naši soborci povsod odzvali, tako k sodelovanju za pripravljanje akademij kakor tudi proslav samih. Koliko spominov je bilo spet oživljenih in koliko veselja je bilo med fanti, ki so zopet enkrat prišli skupaj iz raznih krajev in prebili vsaj par trenutkov v prijetnem kramljanju. Brezdvoma je to ponovni dokaz trdoživosti naših ljudi in potrditev potrebe in volje po tesnejši povezavi. Čutimo, da je prav, da se na tem mestu zahvalimo vsem onim, ki so pomagali pripraviti spominske proslave, pevskim in ostalim društvom in vsem poedincem in končno vsem, ki so se proslave udeležili in javno s tem povedali, da naši junaki in njih žrtve nikoli ne smejo v pozabo.

Podrobnejša poročila iz posameznih krajev prinašamo v nadaljevanju.

Nova zastopstva so bila formirana: v Montrealu v Canadi in pa v Buffalo. številni soborci so nam pisali in izrazili željo, da bi Zveza imela

vsaj enkrat na leto svoje snidenje neke vrste „piknik“, da bi na ta način bila dana priložnost priti skupaj in prebiti nekaj ur v družbi z vsemi bivšimi borci. Skušali bomo to organizirati, v kolikor bo radi daljav to mogoče izvesti. Oddaljenejši kraji pa bodo morda poslali vsaj zastopstva.

Gotovo je, da bo eno od prvih skupnih snidenj naš občni zbor, katerega datum bo objavljen, čim bo Clevelandski odbor mogel izdelati vse detajle, ki so potrebni za ta zbor. Vsekakor pa se bo isti vršil v bližnji bodočnosti.

Zveza borcev naproša vse odbore, kakor tudi vse bivše borce, da nam javijo imena in naslove naši invalidov. Sicer upamo, da imamo precej točno evidenco, kje so in koliko jih je, vendar je nujno, da nam to sporočite, da se ne bi zgodilo, da bi na koga pozabili in ne vedeli, kako mu gre in v čem je potreben pomoči. Obenem tudi hočemo, da bodo invalidi sigurno dobivali naše glasilo, ki je za njih brezplačno.

Kdorkoli bi mogel kaj prispevati v invalidski fond Zveze, mu bomo zelo hvaležni, kajti potrebe so velike, dohodkov za fond pa je malo ali nič.

LEPA SPOMINSKA PROSLAVA SLOVENSКИH ŽRTEV VOJNE IN REVOLUCIJE

je bila 2. junija popoldne v Buenos Airesu, ki jo je organiziralo: Društvo Slovencev. Na trgu San Martin se je zbralo veliko rojakov. Ob 4 so se podali pred spomenik San Martina, velikega borca za argentinsko svobodo. Na njegov spomenik so po

ložili venec z argentinsko in slovensko zastavo ter z napisom „Društvo Slovencev — Colectividad Eslovena 2. V. 1957“. Z enominutnim molkom so vsi počastili spomin velikih žrtev.

Ob 5 pa je bila v kripti bazilike Najsvetejšega Zakramenta maša za slovenske žrtve. Pred začetkom slovesne daritve so se po cerkvi razlili turobni glasovi Gallusove skladbe „Ece quomodo moritur iustus — Glejte, kako umira pravični!“ — Spominski cerkveni govor vsem slovenskim žrtvam je govoril g. duhovnik Alojzij Košmerlj.

„...Boj se je bil za dom, za narod, za Boga. Ogromne žrtve, ki jih je terjal ta boj in sramotna predaja razoroženih slovenskih domobrancev pred dvanajstimi leti je, gledana z narodnega stališča, strašna narodna žrtve, v luči cerkve je pa to velika milost, ki jo je Bog izkazal tistim, ki jih ima rad. Kajti mučeništvo je milost.“

Vse rojake je prosil, naj molijo za vse te žrtve. Molijo pa naj tudi za tiste, ki so te strašne zločine zagrešili, da bodo spoznali svojo zмотo in zaslepljenost ter se morda spokorili. Vsi rojaki pa naj ostanejo zvesti idealom, za katere so se borili slovenski junaki. Naj ne bo med rojaki omahljivcev, ne odpadnikov, kaj šele izdajalcev!

Sveto daritev za slovenske žrtve je imel za tem č. g. direktor Anton Orehar, po njej je pa ob asistenci slovenske duhovščine in bogoslovcev izmolil za slovenske žrtve tudi molitev „Reši me“.

V počastitev in poveličanje spomina slovenskih žrtev je nato Gallus zapel mogočni Handlov Aleluja.

Tako so se Slovenci v Buenos Airesu spominjali svojih žrtev.

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Je Zveza bivših protikomunističnih borcev v Clevelandu pripravila lepo spominsko akademijo v čast padlim borcem v nedeljo, 26. maja, katere se je udeležilo mnogo rojakov. Navzoč je bil tudi prevz. gospod škof dr. Gregorij Rožman.

Domobranski pevski zbor pod vodstvom g. J. Riglerja je zapel pesmi „Za dom v boj“, „Mi legionarji“ in „Legionarji — domobranci“. Lepo podane so bile simbolične vaje fantov in deklet, ki jih je tehtno pripravil Ivan Kermavner.

Pevski zbor Korotan je občuteno podal pesmi „Naše gore“ in „Oj Doberdob“, za njim pa se nam je lepo predstavil novi mladinski pevski zbor „Slavček“ s pesmijo „Gozdnič je že zelen“ in duetom „Eno rožco ljubim“.

Tehtne so bile besede govornika g. dr. Ivana Arneža o smislu spomina padlim in osnovah naše zvestobe narodu.

G. Zdravko Novak pa se je v imenu beguncev na Vetrinjskem polju zahvalil g. dr. Valentinu Meršolu za posredovanje pri maršalu Aleksandru za pomladi, da je bilo ustavljeno nadaljne vračanje beguncev komunistom. V skromno zahvalo sta mu fant in dekle v narodni noši izročila slovenski šopek.

G. Jože Likozar je doživeto recitiral „Mrtvaški pohod“, nakar je domobranski zbor zaključil akademijo z udarnimi „Mi slovenski smo vojaiki“, „Naj čuje nas“ in „Moja domovina“.

V KANADI

Torontsko prosvetno društva „Baraga“ in „Zveza bivših protikomunističnih borcev“ sta pripravila v nedeljo, 2. junija, spominsko prireditev v cerkvein dvorani pri župniji Marije Pomagaj, katero so napolnili številni rojaki. Fantje na odru so občuteno zapeli žalostinke. Recitacije so bile izbrane iz Kalinove „Črne maše za pobite Slovence“. Lepe so bile simbolične vaje ob spremljavi pesmi „Oj Doberdob“, „Naprej zastave Slave“ in domobranske koračnice.

Spominski govor je imel g. Peter Markež.

Komentarji

Rev. J. Z., Bolivija: „... Najlepša hvala za prijaznost, da ste mi poslali „Vestnik“. Res da sem bil samo pičlo leto v vrstah slovenskega domobranstva na Primorskem, vendar trpljenje tistih dni mi je preveč priljubilo naše gibanje, da bi ga mogel pozabiti. — Odobravam in iskreno pozdravljam Zvezo in njen „Vestnik“. — Danes Vam pošiljam nekaj imen padlih prijateljev. V nadaljnjem bom poslal listo vrnjenih iz Vetrinja, ki so bili ubiti v juniju v množičnih

Za danes prisrčen pozdrav z obljubo mojih molitev za Vaše lepo gibanje v prid slovenske stvari in njenih padlih borcev. In če mi dovolite — še en nasvet: mislite, pišite, propagirajte in delajte na to, da se čimprej izda v španskem in angleškem jeziku zgodovina domobranstva, če že ne naravnost knjiga o Sloveniji...

Dr. L. Š., Argentina: ... Z veseljem pozdravljam zamisel, da se na jezike, da bo svet vedel za nas in

Z lepim govorom je počastil spomin slovenskih žrtev komunistične revolucije zlasti pred dvanajstimi leti od komunistov mučenih in pobitih domobrancev. Prikazal je veličino njihove žrtve za lepšo bodočnost slovenskega naroda.

Na proslavi je govoril tudi g. Fr. Grum iz U. S. A. v imenu Zveze bivših protikomunističnih borcev.

Navzoč je bil tudi prijatelj Slovencev Čeh Brawshek, ki je pozdravil navzoče in sporočil pozdrave kanadskega obrambnega ministra.

bo pozneje pravičen naši domovini, ko se bodo polagale druge pravičnejše meje naši Sloveniji...

S. T., Argentina: ... Prejel sem poslane izvode „Vestnika“ s prošnjo, da bi jih razdelil med rojake. Tej Vaši prošnji sem rade volje ustregel in „Vestnik“ razdelil. Uspeh je. „Vestnik“ so naročili: ... Blagovolite pošiljati na navedene naslove. ... Prosim, da mi pošljete še, da bom „Vestnik“ lahko ponudil še nekaterim rojakom...

Dr. Miha Krek, 21. marca 1957:

Iskrena zahvala za „Vestnik“. Delo, ustanovo in glasilo najtopleje pozdravljam in želim popolen uspeh. Nedvomno je organizacija in glasilo pojav naše vztrajnosti, oba sta gotovo znamenje naše doslednosti, sredstvi, da čimbolj in čim dalj ohranimo svetel spomin in spoštovanje zgledni požrtvovalnosti, ki so jo ša borba opisuje in prevaja v druge

naši ljudje pokazali v strašni civilni vojni proti komunizmu.

P. Odilo Hajnšek, Lemont, 16. 3. 1957:

Prejel „Vestnik“, najlepša hvala, prilagam naročnino in bom še poslal. Z največjim veseljem in spoštovanjem do naših žrtev zasledujem Vaše delo. Srčne pozdrave.

Odbor ZBB v Torontu:

V začetku našega delovanja so nekateri bili bolj mlačni, preveč je namreč tu vseh mogočih družtev, tako da so nekateri člani pri dveh treh in še več. S časom se zanimanje lepo stopnjuje, silno veliko je pripomogel k temu časopis. Pri nekaterih se človek čudi zakaj je idealizem začel splahnjevati.

Odbor v Milwaukeejah:

Vsebina in oblika „Vestnika“ nam je všeč in upamo, da se bo še izpopolnila. Izražamo tople pozdrave in zahvalo vsem, ki so pripomogli, da je glasilo prišlo na svetlo.

Ivan Prezelj:

Hvala za pismo in poslano številko „Vestnika“. „Vestnik“ je za prvo številko kar dobro sestavljen in urejen. Bo pa, ni nobenega dvoma še mnogo boljši, ko se borci razgibajo in začno pošiljati svoje pripевke. Vesel sem, ko vidim, da je

uspelo organizirati lepo število odborov širom ameriškega in ostalih kontinentov, s časom se bodo pridružili še drugi, vsi. Moje iskrene želje vas vse spremljajo na tem delu in prepričan sem, da bo Zveza v dobro vsem nam ter tudi onim našim, ki so za naše cilje žrtvovali svoja življenja in svoje zdravje.

B. Janko:

Silno sem vesel, ko sem dobil v roke „Vestnik“, še bolj pa, ko sem zvedel, da je formirana Zveza bivših borcev. Želim in prepričan sem, da bo isto navdušenje napolnila srca vseh bivših fantov, kjerkoli žive, samo da pride do njih novica. Storiti je treba vse, da bo ta novica zajela vse bivše borce.

I. K.:

S soborci smo reševali in premlevali naše glasilo. Vse nam je prav in res veseli smo ga. Ne vemo pa ne, zakaj manjka polumesec pri grbu. Zdi se nam, da bi bilo bolje, da bi bil. Morda bi ne bilo nespametno, ako bi mesto meča bil križ, plamenica, orel ali kaj podobnega, toda te stvari naj odloči večina in morda, ako smatrate za pravilno, ne bi bilo nespametno vprašati na občnem zboru in jih dati v debato.

ZA RES IN ZA ŠALO

Ko so filmali razgovor med komunističnim mogotcem Hruščevim in amerišskimi časnikarji ter nato prenašali na televiziji v USA je komunist med znanimi frazami o miru in složnem sodelovanju tudi „preroško“ izjavil časnikarjem, da se bo njihovim vnukom čudno zdelo, da njih očetje niso razumeli časa ter odvrgli kapitalizem in uvedli komu-

nistični red!

Pariški humoristični list „Figaro“ je na ta razgovor objavil karikaturu, ki predstavlja grupo ruskih otrok, ki zro v televizijski aparat s praznim steklom.

„Kaj čakate?“ jih je vprašal oče.

„Da se bo prikazal Eisenhower in nam obljubil, da mi, tvoji sinovi, postanemo jutri kapitalisti,“ odgovore otroci.

Da ne pozabimo

Leta 1941:

- 5. julija so Nemci začeli s preseljevanjem slovenskih duhovnikov in izobražencev na Hrvaško in Srbijo.
- 10. julija začetek odvažanja Slovencev s Štajerske na Hrvaško.

Leta 1942:

- 2. julija — Zahrbtni napad partizanov na štajerski bataljon, ko je taboril na Dolžu pod Gorjanci. Belokranjski odred, drugi gorjanski odred in Prlekov bataljon so dobili nalog, da razbijejo prve upornike boljševiskega nasilja. Načrt ni uspel. Po kratki, a ostri borbi je štajerski bataljon odbil sovražnika z občutnimi izgubami, nato pa krenil na pohod proti št. Rupertu. Ranjena sta bila dva naša vojaka.
- 10. julija — ustanovljena prva postojanka Vaške straže pri št. Joštu nad Vrhniko.
- 15. julija — mučen od komunistov ugledni župan Brule. Isti dan začetek italijanske ofenzive; aretacije, poboji in odpeljavanje v internacijo nezaščitenega prebivalstva.

Leta 1943:

- 24. julija — napad Gubčeve, Cankarjeve, Tomšičeve in Šercerjeve brigade na legionarje v Žužemberku in Zafari. Kljub nadmočnemu sovražniku se je našim posrečil izpad po tridnevnem boju in prisiliti sovražnika v beg. Na položaju je ostalo mnogo mrtvih partizanov, veliko plena, ki ga je sovražnik naropal po bližnjih vaseh.
- 27. julija — čistilne akcije preko Pogleda, Police, Javorja pod Ljubljano, kjer se je predalo večje število prisilnih mobilizirancev. Zajet terenski obveščevalec in ovaduh Muzga.

Leta 1944:

- 2. julija — je Stiški bataljon zajel 20 partizanov pri poizkusu prehoda preko Save.
- 10.—17. julija — Novomeški bataljon udari proti Beli Krajini in zavzame Metliko. Zajetih je bilo 28 partizanov, mnogo pa jih je obležalo na zasedah ob nenadnem, presenečenem napadu. Zajeto veliko skladišče blaga, usnja, čevljev, papirja in hrane.
- 23. julija — padel domobranski junak, nadporočnik Drago Furlan - Oran.
- 28. julija — uspeli domobranski udar v Suho krajino. Razbita in uničena je bila italijanska komunistična brigada, ki se je borila „za svobodo slovenskega naroda“.

Matica mrtvih

Janez Škrbec
iz Nadleska

Tone Leskovec
iz Dol. Jezera pri
Cerknici

Strle Franc
iz Podcerkve

863. Miklič Franc, domobranec, padel pri letalskem napadu na Primorskem 19. 2. 1945
864. Lavrih Tone, odveden in ubit pri Mokronogu 15. 2. 1944
865. Šegula Tone, padel pri letalskem napadu pri Ilirski Bistrici 25. 2. 1944
866. Lotrič Janez, ubit od partizanske mine pri Postojni 25. maja 1944.
867. Rakar Lojze, ustreljen v Ajdovščini 7. 7. 1945
868. Anžel Ernest, ubit med žrtvami Turjaka 20. 10. 1943
869. Tratnik Stanko, padel pri Višnji gori v boju 25. 10. 1944
870. Liliija Melhijor, ubit v Beli Krajini 13. 11. 1944
871. Novak Ludvik, ubit pod Vremšičico novembra 1943
872. Kuhar Števek, slov. legionar, ubit od Nemcev v ljubljanskih zaporih 20. decembra 1944
873. Mrlak Vinko, poročnik na Primorskem, iz Žiberš, Gornji Logatec, star 22 let, vrnjen iz Vetrinja in ubit
874. Mrlak Slavko, domobranec, star 30 let, istotam, vrnjen iz Vetrinja in ubit
875. Strle Franc iz Podcerkve, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit
877. Janez Škrbec iz Nadleska, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit
878. Tone Leskovec iz Dol, Jezera pri Cerknici, 20 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit

Ti, ki ti je dobro, spomni se, da je mnogo tvojih bratov-soborcev, invalidov, zapuščenih po taboriščih in bolnišnicah, ki trpe pomanjkanje in samoto. S skromnim, a velikodušnim darom jih boš osrečil. Daruj v invalidski fond, tvoj neznan brat ti bo do smrti hvaležen.

Žitno klasje pod Rožnikom — Marijina cerkev

IZ UREDNISTVA IN UPRAVE

Lepo prosimo vse naše prijatelje, ki prejemaajo list, pa do sedaj — iz kakršnega koli vzroka — še niso utegnili poravnati naročnine, da bi ob priložnosti — poleg vse teže dneva in skrbi — uredili še to neznatno zadevo, tistu pa omogočili, da bo dosegel oblikovno in vsebinsko vrednost, da bo tako šastno zastopal mesto glasnika naše ideje.

Dalje prosimo vse, ki hranijo slike Mozlja, Velikega Osolnika, Črnega vrha, Grahovega in drugih zgodovinskih krajev naše borbe, da nam jih dobrotno posodijo. Za vse jamčimo, da bomo nepoškodovane vrnili.

Lepa hvala za uslugo in uvidevno razumevanje!

Tako smo peli v onih dneh...

NAJ ČUJE NAS

Naj čuje nas presveti Bog
in zemlje krog.
Naj trobojnice svobodno vihrajó,
duše hvalnice radostno igrajo;
nir v deželi naše geslo je!
Saj sinovi smo Slovenije,
naše lepe slavne matere;
v slogi bratski hvali naj Boga
vsa Slovenija.

Če naš bi rod zatajil kdo,
končan naj bo.

Boj prihuljenim, zvestim le pri
kruhu,

Boj brezbožnikom vernim le trebuhu;

Boj nezvestim svoji materi!

Kakor skala na braniku stoj,
če za dom gre tvoj.

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor Zveze bivših slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 35 pesov (posamezna številka 3 pese), USA in Kanado 2 dolarja. Za ostale dežele, tej valuti primerno. — Za uredništvo in upravo: K. škulj, calle San Martín 20, Gral. San Martín FNGBM, in I. Korošec, calle 1, N° 510, Berazategui FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina.

Tiska Talleres gráficos Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina